

punkt, men det kan ikke afholde mig fra at indtage dette Standpunkt. Det vilde, set fra mit Synspunkt, være Forrædderi mod den fattige Del af Befolkningen, dersom jeg stillede mig anderledes. Militarismen staar for mig som værende saa uhykkbringende for Land og Folk, at der ikke kan være Tale om, at jeg nogensinde vil bidrage blot det Alleringeste til, at den skulde blive fremmet hyderligere, end den allerede er, og jeg stoler ingenlunde paa, at de Herrer, der have udtalt, at de ingen Fæstninger vil have, og som vil have en saa grundig Behandling af dette Lovforslag, at det forsvinder og aldrig bliver til Noget, ere i Stand til at holde igjen paa de militaristiske Lyster, der findes rundt om, ogsaa paa andre Steder end paa Spires Side. Det bliver et stort Spørgsmaal, om der ikke ved de Kombinationer, der kan fremkomme i et Udvalg, kan komme Noget ud, der dog gaa i Retning af Militarisme, og det vil jeg ikke i mindste Maade bidrage til. I den Kamp, som i de senere Aar er ført mellem den Reaktion, der sidder til højrebords i vort Land, og Befolkningen, haaber jeg, at de Herrer, der har været med i denne Kamp paa Venstres Side, vil erkjende, at jeg, og det Parti hvortil jeg hører, har holdt trofast Trop i denne Kamp, og vi har ikke alene gjort det, fordi vi derved saa, at vi tjente vore egne Partiinteresser, hvad der jo mange Gange kan være det egentlige og specielle Formaal for et politisk Parti ved at indtage et bestemt politisk Standpunkt, men ogsaa fordi vi ansaa det for vor Pligt under de givne Forhold at bidrage det mest Mulige til at kunne øve den størst mulige Modstandsraft mod Reaktionen, for at der kunde samles den størst mulige Hær til at modstaa den Kraft, som udfoldedes fra Reaktionen Side. Jeg tror ikke, at de Herrer kan sige Andet end, at vi altid have været beredvillige til at gjøre Vort til, at denne Opposition kunde faae en saa klar og stærk Karakter, som paa nogen Maade mulig. Men saa haaber jeg ogsaa, at de vil indrømme, at der i den Tid ikke har foreligget Lovforslag af den Natur som det, der her er til Behandling, der har ikke foreligget særlige militaristiske Lovforslag, der har ikke foreligget Lovforslag, ved hvilke jeg og vi har havt særlig Grund til at tage principiel Afstand fra de Herrer. Nu er dette Stadium indtraadt, og jeg beder de Herrer om at indrømme mig, at hvis der er noget Stadium, hvor man er berettiget til at blive Separatist og forpligtet til i Følge sin Overbevisning at stille sig i det enkelte Punkt fra den øvrige Opposition, saa er det paa det Punkt, hvor Ens principale Opfattelse

stiller sig fra de Andres. Jeg staar derfor ikke paa det ensomme Standpunkt, fordi jeg har søgt efter at komme paa et mere radikalt Stade end de øvrige Medlemmer her i Salen, men jeg staar paa det Standpunkt, fordi det er min principielle Opfattelse, min Overbevisning, at denne Sag ikke fortjener at behandles paa en lignende Maade, som andre Sager, der komme frem her i Salen. Saaledes vil jeg bede de Herrer af Oppositionen i denne Sal at betragte mit Standpunkt, og ikke at se det paa en saadan Maade, som om jeg havde søgt et Særtilandpunkt i en eller anden Retning, som skulde se mere radikalt ud end de andre Medlemmers af Oppositionen. Det er en principiel forstjellig Opfattelse, der ligger til Grund for mit Standpunkt, og det er kun den, der i dette Øieblik stiller os ad paa det foreliggende Omraade. Jeg ser mig af de Grunde, jeg har fremsført, altsaa nødsaget til at stemme imod dette Lovforslags Overgang til anden Behandling og imod at det kommer i Udvalg.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem sagde om Medlemmerne af det andet Thing, at de manglede Barmhjærtighed for de Smaa. Jeg holder mig overbevist om, at det ærede Medlem ikke derved kan have villet angribe deres personlige Sindelag, men kun har tænkt paa den Behandling, der gaves de enkelte Lovforslag, som han omtalte.

Lüttichau: Jeg skal ikke forsøge paa at gjendrive de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (B. Holm), thi disse Udtalelser ere jo fremsprungne af en saa speciel og ensidig Anskuelse, af et saa særligt Stade i vort Samfund, at man kun fra den Side kan vente Ensidigheder, og det vilde vistnok tage et Mennekeliv at gjendrive Alt, hvad der fra et saa separat Standpunkt kommer frem. Det ærede Medlem gik endogsaa i Dag saa vidt, at han næsten stillede det, som om det var et frit Valg, om man kunde hylde eller erklære sin Tilslutning til, hvad han kalder Militarisme, eller det maaste kunde være at foretrække at nyde den Lugus, som Livet kunde frembyde for En. Det er en saa stor Urimelighed, at man ikke behøver at gaa ind paa en Gjendrivelse, men denne og andre Uttringer fra det ærede Medlem giver mig Anledning til at bede ogsaa andre ærede Medlemmer, der have behandlet denne Sag, og have behandlet den fra et bestemt Partistade, at kaste et alvorligt Blik hen over Tilstandene i Europa. Og netop da, naar man tager Hensyn til disse Tilstande, vil jeg spørge, om Valget for et lille Folk